

آیکون‌ها و اسلحه‌ها: درون بزرگ‌ترین گروه راست افراطی روسیه

دولت روسیه از ملی‌گرایی رادیکال که از دستورکار محافظه‌کار افراطی حاکمیت و جنگ در اوکراین قدرت می‌گیرد، استقبال می‌کند

نوشته جیووانی پینی برای New Lines Magazine

ترجمه: شیما وزوایی

در پارکی حومه‌ی سن پترزبورگ در یک روز آفتابی اواخر بهار، خوانندگانی با لباس‌های سنتی روسی برای خانواده‌ها اجرا می‌کنند و موسیقی پاپ از پس‌زمینه پخش می‌شود. مردانی سیاه‌پوش از گوشه‌ها صحنه را گشت می‌زنند. بعضی با تپانچه مسلح‌اند. برخی جلیقه ضدگلوله پوشیده‌اند و نشان‌هایی با پرچم امپراتوری روسیه یا آیکون‌های ارتدکس دارند.

بیشترشان روی کلاه و تی‌شرت‌هایشان نشان شاهزاده قرون وسطایی الکساندر نوسکی را به نمایش گذاشته‌اند؛ لوگویی به‌صورت سیلوت سیاه بر زمینه سفید — نمادی از میهن‌پرستی و ایمان ارتدکس، و نشان رسمی بزرگ‌ترین جریان دست‌راست روسیه که خود را Russkaya Obshchina یا به اختصار RO، «آراو» می‌نامد. معنای تحت‌اللفظی آن «جامعه روسی» است.

یکی از مردان حدوداً سی ساله، که با عینک آفتابی تیره و کلاه سیاه خود را پنهان کرده و خواست نامش فاش نشود می‌گوید «می‌خواهم در کشورمان قانون و نظم حاکم باشد. خیلی از مردها به جنگ رفته‌اند، در نتیجه «جامعه روسی» برای حفظ نظم اینجا تشکیل شد. ما به پلیس کمک می‌کنیم.» هماهنگ‌کننده این گروه سرگئی اوگنرووف، فرمانده گشت داوطلبان ناحیه است. نیرویی غیرنظامی که بر اساس قانون ۲۰۱۴ به شهروندان عادی اجازه می‌دهد در حفظ نظم عمومی، هرچند با اختیارات محدود، به پلیس یاری برسانند.

اولین برخورد اوگنرووف با اعضای آراو حدود یک سال پیش، زمانی که پیرزنان محله‌اش به او زنگ زدند و نگران مردان نقاب‌پوشی بودند که در همسایگی آن‌ها گشت می‌زدند، رخ داد.

برای بررسی بیرون می‌رود و اینطور به یاد می‌آورد: «آن‌ها آدم‌های خوب از مشاغل مختلف بودند. ولی آن‌ها وکیل نیستند. ... من به آن‌ها گفتم ما در یک کشور مبتنی بر قانون زندگی می‌کنیم. اگر می‌خواهید این کار را بکنید، باید قانون را محترم بشمارید.»

از آن زمان، اوگنرووف شروع به ادغام اعضای آراو را در گشت داوطلبان ناحیه کرده و از آن‌ها خواسته فرم‌های رسمی پر کنند و دوره آزمایشی را کامل کنند.

بیش از سه سال پس از آغاز تهاجم تمام‌عیار روسیه به اوکراین، چشم‌انداز جریان‌های راست‌گرای افراطی در این کشور در حال تغییر است، زیرا دولت روزبه‌روز بیشتر در پی جذب و کنترل چنین فعالیت‌هایی است و آراو نمونه‌ای بارز از این استراتژی محسوب می‌شود. این گروه «ارزش‌های سنتی» را ترویج می‌دهد، از جنگ حمایت می‌کند و گاهی همراه پلیس و گاهی مستقل فعالیت‌های انتظامی انجام می‌دهد. این گروه عملاً ساختاری موازی از پلیس محلی با پشتوانه غیررسمی دولت ایجاد کرده است. منتقدان هشدار می‌دهند که قدرتمندسازی یک گروه راست افراطی در چنین نقشی خطر شعله‌ور کردن تنش‌های اتنیکی در کشوری چندملیتی و چنددینی مانند روسیه را در پی دارد و نهایتاً می‌تواند ثبات خوددولتی را که آراو مدافع آن است، تهدید کند.

آراو سال ۲۰۲۰ توسط فعال ضدسقط‌جنین اوگنی چسُنکوف، سخنگوی دوم پیشین شورای شهری اومسک آندری کاپوک و خبرنگار تلویزیونی آندری آفاناسیف تأسیس شد. آراو می‌گوید هدفش «اتحاد مردم روس» yedinenie russkikh lyudey، بر پایه «اصل حمایت متقابل» است. نکته مهم آن است که آراو از واژه «russky» به معنای اتنیکی روس، در مقابل rossiysky به معنای «روسیه‌ای» که به همه شهروندان روسیه صرف‌نظر از بستر اتنیکی آنها اشاره دارد و در نام رسمی کشور «فدراسیون روسیه» هم به کار می‌رود، استفاده می‌کند.

آن‌ها نشان‌های شاهزاده نوسکی را به دلیل نقش او در دفاع از سرزمین‌های نخستیم روسیه در برابر هجوم‌های خارجی، عمده‌تاً سوئدی‌ها و صلیبیون توتونیک در قرن سیزدهم، بر تن می‌کنند.

شبکه این گروه بیش از ۱۴۰ شعبه در شهرهای روسیه دارد. آنها همچنین حضور گسترده‌ای در فضای مجازی دارند و بیش از ۱.۲ میلیون دنبال‌کننده در یوتیوب، بیش از ۶۵۰ هزار دنبال‌کننده در تلگرام و صدها هزار دیگر در «VKontakte» نسخه روسی فیسبوک به ثبت رسانده‌اند.

این گروه با ترویجِ باورها، رسوم و فرهنگِ رایجِ روسی و نیز ارتدکسِ مسیحی همسو است و در عین حال تبلیغاتِ ضدسقطِ جنین و ضدمهاجرت را گسترش می‌دهد.

کانال‌های آراو به‌طور منظم گزارش‌های ویدیویی از یورش‌هایی را منتشر می‌کنند که همراهِ پلیس انجام شده و هدفِ آنها کشفِ مهاجرانِ غیرقانونی در سراسر کشور، به‌ویژه از آسیای مرکزی که بخش زیادی از نیروی کار کم‌درآمد روسیه را تشکیل می‌دهند، است.

سازمان حتی یک اپلیکیشن «کمک متقابل» هم اداره می‌کند که به کاربران اجازه می‌دهد در موقعیت‌های روزمره از اعضای آراو نزدیک درخواست کمک کنند.

در یکی از ویدیوهای منتشرشده در شبکه‌های اجتماعی گروه، مادری از آراو برای کمک به پیدا شدنِ پسر نوجوانش کمک تشکر می‌کند. در ویدیویی دیگر، مردی با ظاهری آسیای مرکزی را می‌گیرند که به‌گفته آنها دختری کم‌سن را آزار جنسی داده و او را به پلیس تحویل می‌دهند.

به‌گفته این سازمان، عمده تأمین مالی آنها از راه کمک‌های داوطلبانه و فروش پوشاکِ برنشد انجام می‌شود.

آراو با شروع جنگ در اوکراین، زمانی که در حمایت از فعالیت‌های جنگی روسیه مشارکت پیدا کرد به قانون توجه وارد شد. داوطلبانِ آراو اغلب به خواستِ دولت عمل می‌کنند، کمک‌های بشردوستانه و تدارکات نظامی جمع‌آوری می‌کنند و به کهنه‌سربازان یاری می‌رسانند.

بسیاری از اعضا خود را در نقشِ محافظِ «جبهه داخلی» روسیه در برابر تهدیدهای داخلی که به زعم آنها مهاجرتِ کنترل‌نشده از کشورهای عمدتاً مسلمان آسیای مرکزی است، می‌بینند.

آندری کاجوک در یک مصاحبه تلفنی به نیولاینز می‌گوید: «مردم از بیرون رفتن و حضور در مراکز خرید در محله‌هایی که تراکم بالایی از مهاجران دارند می‌ترسند. هرچه تعدادشان بیشتر شوند، آمار جرم‌ها در خیابان‌ها بالاتر می‌رود». او برای این ادعا مدرکی ارائه نمی‌کند.

کسنیا، داوطلبی در آراو که فقط نام کوچک خود را ذکر کرد، با اتهامِ عضویت در یک سازمانِ ملی‌گرا مخالف است.

این زن که به عنوان داوطلب در یک بیمارستان نظامی در چارچوب آ.ا.و فعالیت می کند و برادرش در خط مقدم در اوکراین می جنگد می گوید: «ما طرفدار دوستی میان ملت ها و احترام متقابل هستیم. نه تنها روس ها باید به فرهنگ های دیگر احترام بگذارند، بلکه فرهنگ های دیگر هم باید به فرهنگ ما احترام بگذارند.»

کسینا در یک گروهی میهن دوستانه گروه های داوطلب حمایت از خط مقدم در جزیره کرونشتات، پایگاه تاریخی نیروی دریایی و استحکامات نزدیک سن پترزبورگ، شرکت کرده است.

کودکانی که تی شرت های آ.ا.و پوشیده اند میان تورهای استتار دست ساز که آماده ارسال به خط مقدم اند می دوند.

سرگئی زودنوف، عضو میانسالی آ.ا.و با ریش بلند، که بخش مذهبی سازمان را مدیریت می کند، می گوید در این سازمان ارزش ها هستند که اهمیت دارند، نه قومیت.

«هر که در روح اش روسی باشد و بخواهد کمک کند، خوش آمده است.»

بازویش از یک زد و خورد اخیر با یک راننده تاکسی آسیای مرکزی باندپیچی شده که به بازداشت هردو توسط پلیس منجر شده است. او حالا از این حادثه پشیمان است.

زودنوف می گوید وقتی شمار بیشتری از اعضای آ.ا.و، عمدتاً سربازانی که از خط مقدم برگشته بودند، به به خاطر ستایش طبیعت و روحیه جنگجویانه، به گرایشات بت پرستانه (پگانیسم) روی آوردند، موقتاً گروه را ترک کرد. او معتقد است که مسیحیت ارتدکس مانع «فاشیست شدن» آ.ا.و می شود. زودنوف هر یکشنبه اعضای آ.ا.و را به کلیسا می برد تا در مراسم های مذهبی شرکت کنند.

سایر اعضا دیدگاهی محدودتر و انحصاری تر نسبت به آ.ا.و دارند.

«روسیه همیشه کشور چندملیتی بوده، اما ما جامعه خودمان را داریم و از آن دفاع می کنیم. اسمش Russkaya Obshchina است. فقط روس ها عضوند. هیچ کس دیگر، فقط ما.» این را آرتور، ۳۶ ساله، عضوی تنومند آ.ا.و و هولیگان فوتبال با محکومیت های پیشین به خاطر سرقت و باج گیری، می گوید.

آرتور این روزها در یورش های پلیسی علیه مهاجران به عنوان بخشی از آنچه «نیروی ویژه آ.ا.و» می نامد شرکت می کند.

او درباره مهاجران می گوید: «بیش از حد زیادند. اگر خوش رفتاری می کردند، مشکلی نبود. اما آن ها به دختران ما و فرزندان ما تجاوز می کنند. به خاطر همین است که آن ها را همین جا له می کنیم.»

در روسیه پسا شوروی، رابطه میان جریان های دست راست و نئونازی و دولت سال هاست که پیچیده است.

اوایل دهه ۲۰۱۰، چنین گروه هایی اغلب در سیاست اپوزیسیون و تجمعات ملی گرایانه شرکت داشتند.

این شکل روابط پس از «انقلاب میدان» ۲۰۱۴ در اوکراین که گروه‌های ملی‌گرای اوکراینی نقش کلیدی در سرنگونی رئیس‌جمهور طرفدار روسیه ویکتور یانوکویچ ایفا کردند، به شدت تغییر کرد. در پاسخ، کرملین از جنبش‌های راست افراطی روسیه به عنوان واسطه برای دامن زدن به شورش مسلحانه در شرق اوکراین بهره برد و هم‌زمان در داخل کشور با آن‌ها برخورد کرد و عملاً آن‌ها را از سیاست رسمی دور کرد.

پس از آغاز تهاجم تمام‌عیار روسیه علیه اوکراین در ۲۰۲۲، این رابطه بار دیگر دگرگون شد.

با تلاش کرملین برای جلب حمایت ایدئولوژیک از مردم عامه، آراو در تبدیل کردن ملی‌گرایی مردمی به حمایت از «ارزش‌های سنتی»، میهن‌پرستی و مخالفت با غرب نقش‌آفرین شد.

ورا آلپروویچ، پژوهشگری در «مرکز سوا»، یک سازمان غیردولتی روسی که فعالیت‌های ملی‌گرایانه و دیگریستیز را رصد می‌کند، می‌گوید: «با توجه به وضعیت دشوار سیاسی در داخل، مقامات به جنبش‌هایی از پایین نیاز دارند تا نشان دهند «ببینید آن‌ها از ما حمایت می‌کنند، ایده‌های ما در حال گسترش است».

طبق گزارش رسانه اپوزیسیون «مدوزا»، آراو مستقیماً توسط سرویس امنیتی داخلی روسیه، افاس‌بی، هدایت می‌شود.

همان‌طور که آلپروویچ اشاره می‌کند، مواضع آراو هرچند رادیکال‌تر، اما تا حد زیادی با دولت هم‌راستا است. الکساندر باسترکیچن، رئیس «کمیته تحقیقات» و مشهور به دیدگاه‌های تندرو درباره مهاجرت، به صورت غیررسمی حامی گروه شناخته می‌شود. هرچند نه او و نه کاخ کرملین علناً درباره این فعالیت‌ها اظهار نظر نکرده‌اند.

«اگر دولت بگوید نرخ تولد باید افزایش یابد و سقط‌جنین از مراقبت‌های بهداشتی رایگان حذف شود، آراو برای ممنوعیت کامل سقط‌جنین مبارزه می‌کند. اگر دولت بگوید کودکان مهاجر باید در امتحانات زبان روسی قبول شوند، آراو استدلال می‌کند کسانی که قبول نشوند باید از آموزش محروم شوند و بهتر است اخراج شوند.»

پس از حمله مارس ۲۰۲۴ به ساختمان شهرداری کروکاس در مسکو که توسط شهروندانی تاجیکی تبار وابسته به گروه دولت اسلامی انجام شد، احساسات ضد‌مهاجر هم در میان عموم و هم در لحن رسمی در روسیه افزایش یافت. از آن زمان قوانین سخت‌گیرانه‌تری درباره مهاجرت وضع شد؛ از جمله الزام کدهای QR برای افرادی که از کشورهای بدون ویزا به روسیه می‌آیند (به‌استثنای بلاروس)، و یک سامانه ردیابی موقعیت جغرافیایی برای مهاجران در مسکو نیز شکل گرفت.

کریم‌ژان یوروف، فعال تاجیکی تبار که به شهروندان آسیای مرکزی در روسیه کمک‌های حقوقی می‌دهد، به افزایش تعداد و شدت یورش‌های پلیس علیه مهاجران اشاره می‌کند. او معتقد است آراو به عنوان ابزاری برای منحرف کردن تنش‌افزاینده عمومی در سایه جنگ طولانی اوکراین عمل می‌کند. او می‌گوید: «باید یک قربانی پیدا می‌شد. راحت‌ترین هدف‌ها مهاجران بودند.»

برای کاجوک، هم‌بنیان‌گذار آراو، حتی اقدامات سخت‌گیرانه‌تری علیه مهاجران لازم است: «ما کنترلی بر افرادی که می‌آیند نداریم. آن‌ها می‌توانند قانون مهاجرت را نقض کنند و هیچ اقدام مؤثری علیه‌شان انجام نمی‌شود. تا وقتی خودمان دست به کار شویم، آن‌ها را پیدا کنیم و به نیروهای قانون تحویل دهیم.»

او باور دارد پروژه‌ای که توسط غرب راه‌اندازی شده برای جایگزینی جمعیت بومی روس با مهاجران وجود دارد که توسط «خائن» درون نهادهای کشور حمایت می‌شود.

او روایت اصلی نظریه توطئه «جانشینی بزرگ»، نظریه‌ای که مهاجرت را به‌عنوان نقشه‌ای عمدی برای تضعیف هویت ملی تصویر می‌کند را چنین تکرار می‌کند: «آن‌ها به شکل علنی عوامل غرب در روسیه هستند. همه‌شان را می‌شناسیم، می‌فهمیم چه چیزی، توسط چه کسی و چرا انجام می‌شود. برای ما همه‌چیز روشن است.»

با این حال، کاجوک اصرار دارد فعالیت گروه «خارج از سیاست» باقی بماند.

«ما احتمال مخالفت با حکومت را منتفی می‌دانیم. هرگز به خیابان‌ها نخواهیم آمد، انقلاب یا اعتراض سازمان نخواهیم داد. این وظیفه ما نیست. برخلاف اراده خداست.» او می‌گوید در عوض آراو بر «همیاری و دفاع متقابل» تمرکز دارد.

به‌گفته آلپروویچ از مرکز سوا، اعلام بی‌طرفی سیاسی آراو احتمالاً بخشی از یک تفاهم غیررسمی با مقامات است: «آن‌ها نگرانند که مقامات ممکن است یک‌باره تحملشان را قطع کنند یا آن‌ها را منحل سازند.»

در حالی که آراو ادعا می‌کند از سیاست دوری می‌کند، منتقدان استدلال می‌کنند که این سازمان با ایجاد سامانه موازی اجرای قانون در حال نفوذ در قدرت است. در ویدیویی که اخیراً در تلگرام منتشرشده، هم‌بنیان‌گذار آراو، چسُنکوف، درباره ناآرامی‌ها مرتبط با محدودیت‌های مهاجرتی در کالیفرنیا اظهار نظر کرد و اشاره کرد ممکن است رویدادهای مشابهی در روسیه رخ دهد. او در آن ویدیو، دنبال‌کنندگان را به خرید اسلحه و پیوستن به گشت‌های شهری ترغیب کرد.

«باید آماده باشیم، هماهنگ شویم و آموزش ببینیم»، او اینطور نسبت به تهدید «گروه‌هایی از مردم که نمی‌خواهند هیچ ارتباطی با فرهنگ روسی داشته باشند» هشدار می‌دهد.

در حالی که آراو تا حد زیادی از حمایت نیروهای انتظامی بهره‌مند بوده و مأموران اعضایش را در عملیات دخیل می‌کنند و به گزارش‌های آن‌ها درباره نقض‌های ادعا شده «نظم عمومی» پاسخ می‌دهند، گروه گاهی علائمی از کنترل خارج شدن نشان داده است.

در ماه مه، اعضای آراو در حادثه‌ای مرگبار در حوالی شمال شرقی سن‌پترزبورگ، در شهر وسیولوژسک، در حین یکی از یورش‌هایشان دخالت داشتند.

به گزارش‌های رسانه‌های محلی، اعضا وارد آپارتمانی شدند و از یک اسلحه برای شلیک اسپری فلفل به مستأجر استفاده کردند. در جریان درگیری آتشی رخ داد که منجر به مرگ مستأجر و جراحات زنی شد که از پنجره بیرون پریده بود. آراو ادعا کرد در آپارتمان از پیش شکسته بوده و در کانال تلگرافش اظهار داشت که آتش توسط ساکنان و بنا بر ارتباطشان با مواد مخدر آغاز شده است. پنج عضو آراو در حال حاضر به عنوان شاهد در پرونده تحقیق قتل ناشی از بی‌احتیاطی ثبت شده‌اند. در پرونده دیگری، سه عضو آراو پس از ربودن مردی، ضرب‌و شتم او در جنگل و تهدید به تجاوز با چوب، توسط پلیس بازداشت شدند.

آراو بعدها اعلام کرد که مردان درگیر هنوز در «دوره آزمایشی» قرار داشتند.

اقدامات گروه نگرانی‌ها را به‌ویژه در میان مقامات جمهوری‌های اتنیک روسیه، از جمله قفقاز شمالی که جمعیت مسلمان قابل توجهی دارد، افزایش داده است.

سال گذشته، آمبودزمان چچن، منصور سولتایف، خواستار تحقیق درباره آراو شد و این گروه را به «برانگیختن نفرت قومی» متهم کرد. او شکایاتی از افرادی از قفقاز شمالی دریافت کرده که بدون دلیل متوقف شدند و از آنها خواسته شده مدارک شناسایی‌شان را نشان دهند. احمد دودایف، دستیار رهبر چچن، رمضان قدیروف، اعضای آراو که در «بازداشت کودکان چچنی» در مسکو دست داشتند را محکوم و آن‌ها را «نازی» خواند.

قدیروف، متحد نزدیک ولادیمیر پوتین، در چچن اختیارات قابل توجهی دارد و نقش مرکزی در حفظ نظم قفقاز شمالی ایفا می‌کند. درگیری‌های عمومی میان نیروهای او و گروه‌های ملی‌گرا مانند آراو نشان‌دهنده تعادل حساس قدرتی است که کرملین باید در فضای چندملیتی روسیه مدیریت کند.

به‌گفته آلپروویچ، نقش رو به رشد آراو در اجرای قانون نگران‌کننده است و خطر آتش به اختیاری به دنبال دارد: «وقتی آدم‌هایی که انگیزه‌های ایدئولوژیک دارند مأموریتی رسمی دریافت کنند، ماموران قانون به‌جای حفاظت از قانون، از جهان‌بینی گروهی از ملی‌گراها و در واقع درک آن‌ها از خوبی و بدی و حق و ناحق حفاظت می‌کند و هر موقعیت مبهمی را از دریچه ایدئولوژیک خود قاب‌بندی می‌کند.»

برای اُگنروُف، فرمانده گشت مردمی داوطلب، این اتفاق آنقدر هم اهمیتی ندارد: «نازیسم در روسیه ممنوع است. اگر آن‌ها نازی بودند، فوراً ممنوع می‌شدند. پس نمی‌توانند نازی باشند و نمی‌توانند فاشیست هم باشند. اگر آن‌ها نشان الکساندر نوسکی را دوست دارند، بگذارید همان را بپوشند.»

او نقض قانون توسط آراو را موارد جزئی می‌داند و می‌گوید خودش به‌طور شخصی اعضای آراو را که می‌خواهند به گشت بپیوندند بررسی می‌کند. این افراد اکنون بخش اعظم متقاضیان جدید را تشکیل می‌دهند.

او همچنین انتظار دارد موجی از داوطلبان جدید پس از پایان جنگ اوکراین و زمانی که کهنه‌سربازان به خانه بازگردند به آ.ا.و بپیوندند: «افرادی که از جنگ برمی‌گردند از تروماهای روانی رنج می‌برند، که به‌صورت نیازی به جستجوی عدالت بروز می‌کند. گشت‌ها به آن‌ها این فرصت را خواهند داد.»

در ویدیویی که اوگنیروف با نیولاینز به‌اشتراک گذاشته، اعضای گشت مستقر در خط مقدم برای مردم روسیه پیام فرستادند.

در ویدئو یک سرباز نقاب‌پوش که آیکون مسیح بر روی جلیقه‌اش و پرچم آ.ا.و پشت سرش قرار دارد می‌گوید: «سلامی بزرگ به همه مردم روسیه! برادران و خواهران، وقتی کار این‌جا تمام شود، باز خواهیم گشت و به بازگرداندن نظم در شهر زادگاهمان، سن‌پترزبورگ، ادامه خواهیم داد. درود بر روسیه!»